

201004592-10
KSA/DKS 312

NVE

PB 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Trondheim 20.8.2015

Høringsuttalelse på konsesjonssøknad Skjerva Kraftverk NVE saksnr : 201004592

Norges Miljøvernforbund (NMF) krever et avslag på innvilgelse av denne søknaden, da landet har et overskudd av kraft hvert eneste år. Norge har også imøtekommet lovnaden gitt til EU om 67.5 % fornybarenergi innen 2020, med de konsesjoner som allerede er gitt på vind og vannkraftutbygging.

Vi mener at det som står igjen av vår fantastiske urørt natur må få stå i fred, til forlystelse for oss som elsker å ferdes i naturen, til våre barn og barnebarn. Dette er vår felles naturarv som nå bygges ned i et rasende, og skremmende tempo. Elver og bekker forsvinner bit for bit. I tillegg så trenger alle disse nye elvekraftverkene, bekkekraftverkene og vindkraftverkene et kraftig utbygd overføringsnett. Nettregningen for denne unødvendige utbyggingen av kraft i et land med kraftoverskudd, rammer både folk flest, og lokal næringsvirksomhet over en høyere strømregning. Via såkalte grønne sertifikater har folk måtte tvangssubsidere kraftutbygging vi overhodet ikke trenger. Man foringer også en opplevelse til de som ferdes i de berørte områdene.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593 Tlf: 55306700
5806 BERGEN Faks: 55306701
Skuteviksboder 24
Bank: 9524.05.71982 Org.nr.: 871 351 082 MVA
Internett: www.nmf.no Epost: nmf@nmf.no

Region Sør/Ost

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO Tlf: 900 88 848
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Skansegata 2
Postboks 446
9255 TROMSØ Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Man må også ta med naturens egenverdi i dette regnskapet. Vi mener også at Norge som land er forpliktet til å ta vare på det som er igjen av urørt natur. Og så lenge Norge er selvforsynt på kraft, og har et kraftoverskudd hvert eneste år, må dette telle mer enn noen få kroner til inn i den Norske statskasse. Det er ikke behov for å bygge ut enda mer.

Momenter som en bør legge til grunn i forhold til det omsøkte inngrepet :

Skjerva Kraftverk :

Anadrom fisk

Den anadrome strekningen fra fossen og ut til hovedelva Orkla, består av gode gyte- og oppvekstområder for både laks og sjørørret. I følge ALLSKOGs rapport (vedlegg 9), opplyser Fylkesmannens tidligere fiskeforvalter at fossen like oppstrøms planlagt kraftstasjon vurderes til å være oppvandringsstopp for anadrom fisk. Dette bekreftes av Bergan (2011), som befarte området og utførte elfiske på en stasjon nedstrøms fossen. Det ble funnet 23 laks og 13 ørret på stasjonen. En årsyngel av laks og tre årsyngel av ørret ble funnet, noe som betyr at det var lav tettheter av årsyngel, og høy tetthet av eldre ungfisk nedstrøms fossen.

MB: Vassdraget er viktig gyte- og oppvekstområde for både laks og sjørørret tilhørende Orklavassdraget. Bergan (2011) konkluderer på bakgrunn av ungfisktellinger at «vassdraget har høy tetthet av laksunger». Vi registrerer at konsesjonssøknaden unnlater å oppgi tetthetstall fra Bergan (2011). Det ble funnet 53, 6 ungfisk av sjørørret og laks per 100 m² høsten 2010, hvorav laks dominerte (≥ 35 ungfisk per 100 m²); resten var sjørørretunger. Mosbrunnskjerva er en av flere korte, men viktige gytevassdrag for både laks og sjørørret i Orkla som fortsatt ikke har vesentlige inngrep, og vi anser som svært viktig å ikke tillate noen form for endringer eller inngrep i tilknytning til vassdraget for å ivareta biologisk mangfold, laks, sjørørret og ål.

Innlandsfisk

Det finnes bekkeørret på berørt strekning. Fra brua ovenfor planlagt kraftstasjon og opp til kote 200 finnes gode gyte- og oppvekstområder for ørret. Området oppstrøms inntaket er også egnet for fisk. Fra kote 200 og opp til inntak er elva imidlertid lite egnet som leve- og gyte område da elva på denne strekningen går i fosser og stryk. Bunnsubstratet er dessuten grovere.

Elvemusling

I følge lokalkjente er det aldri registrert funn av elvemusling i Mosbryndskjerva. Det foreligger heller ingen opplysninger om forekomster av elvemusling i "Muslingbasen". For å bekrefte dette gjennomførte ALLSKOG, ved utmarkskonsulent Stig Gørseth, i juni 2010 en befaring hvor det bl.a. ble søkt med vannkikkert etter elvemusling. Det ble søkt både opp- og nedstrøms hhv. planlagt inntak og kraftstasjon, samt på prosjektsrekningen. Det ble ikke observert elvemusling på noen av strekningene, en må derfor gå ut fra at Mosbryndskjerva ikke er levested for elvemusling.

Prosjektets influensområde har stor verdi for fisk og annen ferskvannsfauna. Det er et godt datagrunnlag bak vurderingen.

3.5.2 Konsekvensvurdering

MB: Vi vurderer foreslått minstevannføring som utilstrekkelig for å opprettholde enhver livskraftig populasjon av akvatisk fauna, både bunndyr og fisk. Det foreligger bunndyrundersøkelser fra anadrom strekning i vassdraget (Bergan 2011), der det avdekkes et høyt biologisk mangfold. Minst 20 døgn-, stein- og vårfluer ble påvist. Potensialet for rødslitearter er tilstede slik vi ser det, men datagrunnlaget er ikke tilstrekkelig for å vurdere dette. Ingen undersøkelser mht biologisk, vannøkologisk mangfold foreligger fra berørt strekning. Konesesjonsøknaden har derfor store mangler på dette punktet, og må avslås før bunndyrdata fra både vår, sommer og høst er framlagt. Dette er påkrevd for avdekke bunndyrmangfoldet og evt rødlistearter som følge av ulike bunndyrs variasjon i livssyklus.

Det skal installeres omløpsventil i kraftstasjonen. I vurderingene er det forutsatt at denne har en kapasitet tilsvarende middelvannføring. En omløpsventil vil forhindre plutselige dropp i vannføringen som igjen vil hindre stranding av fisk hvis kraftstasjonen får en uventet stopp. Påvirkningen på fisk nedstrøms kraftstasjonen blir derfor ubetydelig.

Tiltakets omfang vil bli lite negativt. Når verdien er stor, vil konsekvensen for fisk og annen ferskvannsfaua bli middels til liten.

MB: Konesesjonsøknaden nevner ikke ål (*Anguilla anguilla*, rødlistet CR). Mosbrunnskjerva er slik vi ser det og basert på eksisterende kjennskap til ål, godt egnet oppvekstområde for ål. Ål passerer med letthet strykstrekningen som stopper anadrom laksefisk i vassdraget, og det er potensielt et større areal av oppvekstområder i elva ovenfor planlagt inngrep og kraftverk. Dette er overhodet ikke belyst i søknaden, og gjør at konsesjon ikke kan gis. Det foreligger ingen plan for å håndtere oppgang og nedgang av ål forbi turbiner/demning.

Mosbrunnskjerva kan potensielt føre ål i en lengre, men ukjent strekning ovenfor planlagt kraftverk. Videre er det potensielt oppgang til Storvatnet m/tjern via liten tilløpsbekk til vassdraget. Vi stiller også spørsmålsteget til om ål kan eller kunne nå Holtjønna via Mosbrunnskjerva. Før en konsesjon kan gis må vassdragets betydning for ål klarlegges.

Bortsett fra en anlagt grusvei og svært en beskjeden dyrkamarkflekk, så har Mosbrunnskjerva og vassdragets nedbørfelt tilnærmet naturtilstand slik vi er det. Dette gjelder både hydrologi, morfologi og vannkvalitet i selve vassdraget, samt tilstanden ved nedbørfeltet (urørt myr, skog og fjellandskap). Vi anser det som svært viktig å ivareta naturtilstand i norske vassdrag og vassdrags nærmeste nedbørfelt, da dette er svært sjeldent i lavlandet. Anlegging av kraftverk og adkomst hit vil bringe området bort fra naturtilstand og til en degradert tilstand, i likhet med tilstanden til de fleste sidevassdrag til Orkla i dag. Sumvirkninger og konsekvensvurdering av dette mener vi her må ha avgjørende betydning, og anser at konsesjonen må avslås på dette punktet alene.

Vi vil til slutt legge til at slike utbygginger kan ha en stor innvirkning på vår Nasjonalfugl Fossekalen.

Fossekalen hekker over hele landet der den kan finne egnede vassdrag, helt opp i 1300-1400 m o.h. (Efteland, 1994, Gjershaug m.fl. 1994, Lislevand & Steel 2006). Den foretrekker små elver eller store bekker som veksler mellom fosser, stryk og stilleflytende partier. Arten er helt avhengig av ganske rent og ikke for surt vann hele året. Fosser og fosseområder er viktige for hekking og til dels overnatting (Tyler & Ormerod 1994), stryk og utløp av større sjøer og kraftverk er viktige om vinteren da vannet ikke fryser så lett til der, og bratte bekker (elver har lett for å bli for åpne) foretrekkes for fullstendig myting noen uker i juli-august (K. Jerstad, egne observasjoner). I hekkesesongen foretrekkes grunne stryk i vekslang med kulper og stilleflytende vann (Tyler & Ormerod 1994). I ungetiden, særlig når ungene blir store, foretrekkes tilsynelatende stilleflytende og sågar stillestående vann for næringssøk. Trolig skyldes det at de største byttedyrene som er mest effektive å fore ungene med finnes der, samt kanskje fordi stille vann tross alt er lettere å forsere selv for en fossekall (K. Jerstad, egne observasjoner). Krav til et fossekallterritorium er at det skal være ett eller flere gode reirsteder, trygge overnattingsplasser, samt at det må være tilstrekkelig med mat til fossekallparet og ett til to kull med unger. Ofte kan større elver gi gode næringsforhold for fossekall, men på grunn av at de er flate kan de mangle brukbare reirplasser. I slike tilfeller kan fossekallene plassere reiret inne i svært små sidebekker mens de for det meste oppholder seg og henter næring i hovedelva. (K. Jerstad og T. Øigarden, egne observasjoner). Motsatt kan små elver og bekker ha mangel på stilleflytende områder, og næringstilgangen kan bli begrensende.

Miljøvennlig hilsen

Kurt W. Oddekalv
Leder.

Arne Roger Hansen
Saksbehandler